

Dr. Bordás Péter¹: A közigazgatási és polgári jogi jogviszony határa egyes mez gazdasági támogatási ügyekben a Kúria joggyakorlata alapján (KD, 2021/9., 1443-1447. o.)

Absztrakt

A tanulmány a 2018. január 1-én hatályba lépett közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) alapján azt vizsgálja, hogy mikor beszélhetünk közigazgatási jogvitáról az egyes támogatási ügyekhez kapcsolódóan, különösen olyan esetekben, amikor a polgári jog és a közigazgatási jog sajátos formái találkoznak. A téma azért fontos, mivel ez olykor nemcsak a jogkeres polgárok - és jogi képviselők - számára okozhat dilemmát, hanem a keresetlevél és a jogvita elbírálása szempontjából a bírői fórumoknak is. Amennyiben ez hatásköri összeütközéshez vezet a közigazgatási ügyben eljáró bíróság és más bíróság között, akkor a Kp. speciális eljárási szabályai szerint a kijelölés tárgyában a Kúria öttagú tanácsban dönt. Jelen írás kifejezetten a mez gazdasági támogatási ügyek esetkörét vizsgálja a Kúria legfrissebb döntéseinek fényében.

Bevezetés

2018. január 1-jén lépett hatályba a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.), amely új alapokra helyezte a jogérvényesítés lehetőségeit a közigazgatási jogvitákban. A szabályozás célja többek között arra irányul, hogy a közigazgatási cselekménnyel megvalósított jogsértéssel szemben hatékony jogvédelmet biztosítson. Ehhez az szükséges, hogy a Kp. szerinti közigazgatási jogvitáról legyen szó, azaz hatáskörrel rendelkezzen az érintett közigazgatási bíróság az ügy elbírálására. Ennek megítélése a Kp. szabályai, valamint a joggyakorlat alapján a legtöbb esetben egyértelmű, ugyanakkor néha el fordul olyan speciális jogvita, amelyben alaposabb vizsgálatot igényel a kérdés eldöntése. Különösen igaz lehet ez olyan esetekben, amikor a polgári jog és a közigazgatási jog sajátos formái találkoznak. Ez nemcsak a jogkeres polgárok - és jogi képviselők - számára okozhat dilemmát, hanem olykor a keresetlevél és a jogvita elbírálása szempontjából a bírői fórumoknak is. Ha a hatásköri összeütközés a közigazgatási ügyben eljáró bíróság és más bíróság között merül fel, akkor a Kp. speciális eljárási szabályai szerint a kijelölés tárgyában a Kúria öttagú tanácsban dönt.[1] Az elmúlt id szakban több ilyen eljárás kezdeményezésére került sor, melyek közül jelen írás kifejezetten a mez gazdasági támogatási ügyek esetkörét vizsgálja a Kúria néhány jelentősebb 2020-as és 2021-es döntése fényében.

I. A hatásköri összeütközés problémája a közigazgatási jogvita szempontjából

A közigazgatási döntések bírósági felülvizsgálata során érvényesül az ún. hézagmentesség elve. Ez alapján a

gyakorlatban elvileg nem maradhat olyan közigazgatási aktus, illetve közigazgatási mulasztás, amely fölött ne érvényesülne a bírósági kontroll.[2] Ez persze nem azt jelenti, hogy valamennyi olyan döntés vagy mulasztás, amely közigazgatási szervhez köthet, az feltétlenül közigazgatási perben támadható lenne, még ha a Kp. generálklauzulája sokkal szélesebb körben teszi is peresíthetővé a közigazgatási mulasztásokat.[3] Már csak azért sem, mert számos esetben a közjogi szabályozás mellett a polgári jog szabályai válnak meghatározóvá, mint például egyes (költségvetési) támogatási ügyekben. Ugyanakkor a jogorvoslati jog nem üresedhet ki akkor sem, amikor az adott cselekmény nem minősül közigazgatásinak.

A közigazgatási perekben korábban alkalmazott polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) alapján hatásköri vizsgálat esetében az a gyakorlat alakult ki, hogy a bíróságnak arról kell - vagy legalábbis a hiánypótláson keresztül meg kell próbálnia - megbizonyosodnia, hogy a fél melyik bíróság előtt, milyen jogvitát kívánt indítani, vagy az ügy mely bírósághoz tartozhat. Olyan köteleessége nincs a bíróságnak, hogy ha azt állapítja meg, hogy neki nincs hatásköre vagy illetékessége, akkor széles körű vizsgálatba kezdjen, hogy kinek lehet eljárási joga illetve köteleessége.[4] Ez azért is fontos, mert a hatáskör és illetékesség megállapítása több tényezőtől függ különösen a polgári jogvitában, de ez igaz közigazgatási jogvita esetében is. Ha viszont a keresetlevél alapján megállapítható, hogy az ügy más bíróság hatáskörébe tartozik, hivatalból kell vizsgálni, hogy rendelkezésre állnak-e azok az adatok, amelyek alapján az áttételre vonatkozó rendelkezés alkalmazható.[5] A Kúria Kpkf.VI.39.655/2020/2. számú döntése úgy foglalt állást, hogy a Kp. 48. § (1) bekezdés b) pont figyelembevételével a bíróságnak a saját és nem más hatáskörét kell tisztáznia. Így tehát a bíróságnak a felperes részére arra vonatkozóan kell kibocsátania hiánypótlási felhívást, hogy miért közigazgatási bíróság előtt kíván perelni. Azt azonban nem szükséges tisztáznia és ennek érdekében vizsgálatot folytatnia, hogy ki másnak kell az ügyben eljárnia. Ha pedig az állapítható meg, hogy a közigazgatási bíróság nem járhat el, de nem tudni, hogy ki másnak van hatásköre vagy illetékessége, a keresetlevél visszautasításának van helye.

- 1443/1444 -

A már a bevezetésben említettek szerint, amennyiben közigazgatási bíróság és más bíróság között merül fel a hatásköri összeütközés, akkor a Kp. 15. §-a szerinti kijelölési eljárás kezdeményezendő a Kúria előtt. Ahhoz, hogy a Kúria (vagy bármely közigazgatási bíróság) közigazgatási jogvitának minősítse az adott ügyet, azt kell vizsgálni, hogy fennállnak-e a szükséges fogalmi elemek. Így érdemes röviden áttekinteni, hogy mely cselekmények vagy mulasztások támadhatóak közigazgatási perben.

A közigazgatási jogvita fogalmát a Kp. 4. § (1) bekezdése tartalmazza, amely szerint "a közigazgatási jogvita tárgya a közigazgatási szerv közigazgatási jog által szabályozott, az azzal érintett jogalany jogi helyzetének megváltoztatására irányuló vagy azt eredményező (3)

Lábjegyzetek:

[1] A szerző PhD, f. tanácsadó, Kúria tudományos munkatárs, MTA-DE Közszolgáltatási Kutatócsoport; adjunktus, Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar.

bekezdés szerinti cselekményének, vagy a cselekmény elmulasztásának (a továbbiakban együtt: közigazgatási tevékenység) jogszerű sége". A jogirodalom a közigazgatási szerv hatás kiváltására irányuló cselekményeit röviden közigazgatási aktusoknak nevezi.[6] A Kp. külön is nevesíti ezeket a közigazgatási cselekményeket, ekként ilyen az egyedi döntés; az egyedi ügyben alkalmazandó - a jogalkotásról szóló törvény hatálya alá nem tartozó - általános hatályú rendelkezés; valamint a közigazgatási szerv d.és.[7]

A fentiek szerint a közigazgatási tevékenységnek pedig három (konjunktív) fogalmi eleme azonosítható, melyek vizsgálata alapvető fontosságú ahhoz, hogy közigazgatási perben támadható legyen egy döntés. E konjunktív feltételeket a Kúria már több döntésében értelmezte.[8] Az első fogalmi elem az, hogy a tevékenységet közigazgatási szerv végzi. A második feltétel, hogy a tevékenység közigazgatási jog által szabályozott. A harmadik elem pedig, hogy a közigazgatási tevékenység joghatást vált ki, azaz a közigazgatási tevékenység az azzal érintett jogalany jogi helyzetének megváltoztatására irányul vagy azt eredményezi. Fontos kiemelni, hogy a joggyakorlat alapján közigazgatási jogvita nemcsak közhatalmi jellegű, hatósági jogkörben keletkezett közigazgatási aktus lehet. Jelen tanulmány is e hármas fenti feltételrendszer követi a joggyakorlat elemzése során.

A közigazgatási szerv meghatározása kapcsán rögzíthetjük, hogy a Kp. pontosabb és egyértelműbb, mint az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.). A Kúria a Kpkf.VI.39.649/2020/2. számú döntésének [25]-[28] bekezdéseiben úgy érvelt, hogy a Kp. 4. § (7) bekezdés 1. pont a)-c) alpontjai a közigazgatási szervezetrendszerbe tartozó államigazgatási és helyi önkormányzati szerveket nevesítik. Ezek alkotják a végrehajtó hatalom részét képező, kifejezetten az állam szakigazgatási feladatainak megvalósítására létrehozott szervezetrendszert. Tehát a Kp. a közigazgatási szerv fogalmát alapvetően a közigazgatási jogalanyiság felől közelíti meg, így közigazgatási szervvé minősíti nemcsak az államigazgatási szervet, hanem annak mindazon szervezeti egységét is, amelyet jogszabály önálló közigazgatási feladat- és hatáskörrel ruház fel. E tekintetben megállapítható, hogy a vitatott cselekmény közigazgatási szervhez köthető sége a közigazgatási per kezdeményezésének alapja. Azonban attól, hogy az adott cselekmény közigazgatási szervhez köthető, még nem feltétlenül beszélhetünk közigazgatási jogvitáról, ugyanis minden esetben a fentebb említett konjunktív feltételek fennállását szükséges vizsgálni. A következőkben ennek nehézségére kívánok rávilágítani a Kúria néhány mez gazdasági támogatási ügyben hozott eseti döntése alapján.

II. A pénzügyi támogatásokkal kapcsolatos jogviták speciális jellege

A központi költségvetésben, valamint az Európai Unió egyes pénzügyi alapjaiból nyújtott támogatások célja, jogcíme és szabályozása rendkívül változatos, így minden egyedi ügyben különösen fontos valamennyi szempont vizsgálata. A Kúria az elmúlt időkben több eljáró bíróság kijelölését kezdeményező ügyben foglalkozott[9] a Vidékfejlesztési Program keretében az Európai

Mez gazdasági és Vidékfejlesztési Alapokból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatással kapcsolatos jogviták megítélésével, melynek tanulságait - a tényállások részletes ismertetése nélkül - jelen írás is igyekszik összefoglalni.

A vizsgálandó jogi probléma ahhoz kapcsolódik, hogy a támogatással kapcsolatban közreműködő szervek által hozott döntések (így például a támogatott terület nagyságát, a kifizetés összegét érintő döntések) támadhatók-e közigazgatási perben (ha igen, mikor és mennyiben), avagy polgári bíróság elé tartoznak. Különösen abban az esetben kérdéses ez, amikor az irányító hatóság a támogatási kérelmet jóváhagyta és támogatási okiratot bocsátott ki. A probléma természetesen nem új keletű, a pénzügyi támogatások magyar szabályozásának polgári vagy közigazgatási természet megítélése évtizedek óta megosztó kérdés a tudományos vitákban is. A közigazgatási jogirodalomban megjelennek olyan nézetek, amelyek a pénzügyi támogatások egységes közigazgatási ügyként történő kezelését hangsúlyozzák.[10] A joggyakorlat ugyanakkor a támogatási szerv d.és és okirat szabályozási sajátossága miatt ezeket inkább polgári jogi jogviszonyként értékeli, s ekként polgári bíróság hatáskörébe tartozónak ítéli az azzal kapcsolatos jogvitákat, de még így is számos esetben vet fel kérdéseket.

Az említett pénzügyi támogatást érintő eljáró bíróságot kijelölő döntésekben, valamint a felülvizsgálati ügyek során a Kúria eljáró tanácsai több alkalommal értelmezték a közigazgatási jogvita fogalmának tartalmi megvalósulását vagy hiányát. Ez az értelmezés a fenti kérdéskörben is iránymutatót jelent mind a bíróságok, mind a jogorvoslatot keresők számára, így e tanulmány a következőkben az ezzel kapcsolatos gyakorlatot tekinti át.

II.1. A közigazgatási szerv fogalmi értelmezése

Elsőként azt a kérdést érdemes vizsgálni, hogy az uniós források elosztásában közreműködő Agrárminisztérium, valamint a Magyar Államkincstár közigazgatási szervnek - 1444/1445 -

minősülnek-e, s ekként megfelelnek-e a Kp. fogalomelemének.

Fontos rögzíteni, hogy az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mez gazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet[11] 123. cikk (1) bekezdése rendelkezik az irányító hatóság kijelöléséről, amely lehet vélelmezett nemzeti, regionális vagy helyi közigazgatási hatóság vagy szerv, illetve magántestület kijelölését is. Ekképpen hazánkban az irányító hatósági feladatokat az Agrárminisztérium látja el. A Kúria már több eseti döntésében megállapította, hogy a kormányzati igazgatásról szóló törvény[12] értelmében az Agrárminisztérium közigazgatási szerv, központi kormányzati igazgatási szerv, és ekként a Kp. szerinti közigazgatási szervnek minősül.[13]

A hazai szabályozáshoz kapcsolódóan fontos kiemelni a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendeletet (a továbbiakban: Kr.), amelynek 26/A. §-a szerint a Magyar

Államkincstár mint a Vidékfejlesztési Program Kifizető Ügynöksége jár el. Ekként tehát a közigazgatási jogvita azon fogalmi eleme megvalósulhat, hogy közigazgatási szervvel beszélhetünk.

II.2. A jogvita közigazgatási jog általi szabályozottságának vizsgálata

Másodsorban szükséges azt is vizsgálni, hogy a felek között, azaz a közigazgatási szerv és a támogatott között milyen jogviszony jön létre.

Kiemelendő, hogy a Kr. a 2014-2020 programozási időszakban az európai uniós alapokból származó támogatás felhasználásának rendjére, a kérelmek elterjesztésére vonatkozóan teljes körű, önálló eljárásrendet és jogorvoslati rendet alakított ki. A Kúria gyakorlata szerint a Kr. 3. § (1) bek. 54. pont értelmezésével alapján a felek között létrejött támogatási szerződés polgári jogi szerződés, és így a felek közötti jogviszony polgári jogi jogviszony.[14] Éppen ezért mögöttes szabályként ezen eljárásokban az Akr. nem is alkalmazható.

A támogatási jogviszony megítéléséhez kapcsolódóan szükséges megemlíteni az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) VI. fejezetét is. A 2016. január 1. napjától hatályos Áht. 48. § (1) bekezdésének a) és b) pontja egyértelműen szabályozást hozott azon rendelkezésével, hogy "az államháztartás alrendszeri terhére támogatás a) közigazgatási hatósági határozattal, vagy b) hatósági szerződéssel, illetve támogatói okirattal vagy támogatási szerződéssel jogszabály vagy eredeti döntés alapján pályázati úton, vagy pályázati rendszeren kívül nyújtható". Ennek megfelelően az Áht. 48/A. § (1) bekezdése elbírálta az eseteket közigazgatási jogi jogviszonynak, míg utóbbi formában nyújtott támogatási konstrukciókat polgári jogi jogviszonynak tekinti. A Kúria Kpk.IV.40.358/2020/3. számú döntésében rögzítette, hogy a fenti szabályozás kifejezetten polgári jogi jogviszonyként kezeli a támogatói okirattal (támogatási szerződéssel) létrejövő jogviszonyt.

Fontos ugyanakkor utalni a Kpk.IV.39.341/2020/3. számú döntésre is, amely megállapítására, mely szerint a támogatói okirat kibocsátását megelző jogviszony természetét ugyanakkor az Áht. sem határozza meg. A támogatási döntés meghozatalához vezető folyamat tehát kívül esik a vagyoni forgalom hatókörén, ugyanis az irányító hatóság nem gazdasági érdekek megjelölésére jár el, hanem közcélú valósít meg.[15]

A polgári jogi szabályozottsággal szemben olyan ellenérdek hivatkozás is felhozható, hogy bizonyos mértékben a közigazgatási jog szabályrendszere is hatással van az eljárásokra. Így fontos azt is kiemelni, hogy az Agrárminisztérium a Kr. 20. §-ában meghatározott feladatkörök felsorolása alapján bizonyos kompetenciák területén valóban döntési, végrehajtási jogköröket is gyakorol.[16] A Kúria ezzel kapcsolatban arra a megállapításra jutott, hogy az alapvetően polgári jogi szabályrendszerben közjogi jellegű beágyazottság érhető tetten. Ennek az az oka, hogy lényegében közösségi pénzügyi forrás felhasználásáról állapodnak meg a támogatási szerződésben, ezért a szabályozásba be kellett építeni bizonyos közhatalmi-közigazgatási jellegű garanciákat a közpénzszedéssel való felelős gazdálkodás

biztosítékaként. Ugyanakkor a támogatási jogviszony alapvetően polgári jogi jogviszony, így tisztán közigazgatási jog általi szabályozottság ezen esetekben legtöbbször nem állapítható meg, és a fogalmi elem hiányában közigazgatási jogvitáról sem lehet szó.[17]

II.3. A joghatás kiváltása mint fogalmi elem vizsgálata

A közigazgatási tevékenység harmadik fogalmi eleme a joghatás kiváltása az érintett jogalanyokra. A támogatással összefüggő jogviszonyok eljárási szempontból - a pályázati konstrukciók sajátosságainak megfelelően - alapvetően három részre bonthatók: egyrészt a pályázati eljárásra, másrészt a megvalósulási eljárásra, harmadrészt pedig az ellenrzési-jogsértési eljárásra. A különböző jogalanyok ezen eljárási szakaszokban eltérő jogi helyzetben vesznek részt. A Kúria joggyakorlata egységes abban a kérdésben, hogy különbséget tesz azok között, hogy a támogatási kérelemmel kapcsolatos jogvita a támogatási szerződés megkötése előtti szakaszban, vagy a támogatási szerződés megkötését követően, revízió eredményeként keletkezik, és jelentősen befolyásolja annak is, hogy a jogvita konkrétan milyen jogviszonyra, egyedi jellemzőkre vonatkozik.[18] A támogatási feltételek meghatározása, a

- 1445/1446 -

támogatási kérelmekről való döntés, vagy nem megfelelő felhasználása esetén a visszafizetésre kötelezés alapvetően közigazgatási jogviszony keretében, jellemzően hatósági jellegű jogalkalmazással történik. Ezzel el kell különíteni a támogatási szerződés megkötését, a támogatói okirat kibocsátását követően létrejövő jogviszonyokat, amelyek viszont alapvetően polgári jogi jogviszonyok, és általában alkalmazandók rájuk a Ptk. kötelmi jogi rendelkezései.[19] E polgári jogi jogviszonyokkal kapcsolatos jogviták eldöntése (így különösen a támogatás megfizetése, visszatérítése, biztosítékok érvényesítése stb.) pedig polgári bíróság hatáskörébe tartozik, melyet az alábbi érvek támasztanak alá. Amikor a felek között támogatatói okirat jön létre, azzal maguk hoznak létre egy kétoldalú polgári jogi jogviszonyt, ahol a támogató kötelezettséget vállalt a támogatás nyújtására, a támogatott pedig kötelezettséget vállalt a megállapított kötelezettség teljesítésére. A Kúria több döntésében hivatkozott a Kpkf.VI.39.649/2020/2. számú határozatán keresztül arra, hogy miután az irányító hatóság - és így a kifizető ügynökségének - döntése a szerződéses jogviszony keretei között, a támogatási kérelemmel és támogatói okirattal létrejövő szerződéses jogviszony létrejöttének keretében, a jogviszony szerinti teljesítés folyamatába mintegy "beleolvad", az a joghatás kiváltására alkalmasság tekintetében sem lehet közigazgatási jogvita tárgya.[20]

Ennyiben tehát vízválasztónak tekinthető a pályázati konstrukciókban a támogatói okirat vagy támogatatói szerződés létrejötte, mivel az az utáni cselekmények immáron a szerződés keretei között értelmezhető, míg az az megelzőek bizonyos esetben közigazgatási jogvita tárgyai lehetnek, így különösen a támogatási feltételek meghatározása, a támogatási kérelmekről való döntés.

Konklúzió

Mindezek alapján azt a következtetést vonhatjuk le,[21]

hogy a Kp.-ban meghatározott közigazgatási jogvita fogalmi elemeinek konjunktívan kell teljesülniük ahhoz, hogy az adott cselekmény (vagy annak elmulasztása) közigazgatási bíróság el tt támadható legyen. Az anyagi és eljárási szabályok nem adnak az irányú felhatalmazást, hogy a támogatást megállapító szervezet - egyébként más szerepében fennálló - hatósági eljárási, ellen rzési lehet sége erre is kiterjedjen, illetve hogy ez alapján az adott jogviszony közigazgatásivá váljon.

Az Áht. 48/A. § (1) bekezdése viszonylag egyértelm elhatárolást tesz a támogatási konstrukciók és így a közigazgatási jogi és polgári jogi jogviszonyok között.

A támogatási szerz déssel, okirattal létrejöv konstrukciókban fontos szerepe van annak, hogy mikor történt a vitatott cselekmény. Ezzel kapcsolatban ugyanakkor fel kell hívni a figyelmet egy speciális helyzetre. Így például, ha már a támogatói okirat kibocsátásra került, s az irányító hatóság bizonyos földterület támogatásból való teljes vagy részleges kizárásáról dönt, úgy e döntés polgári bíróság el tt támadható. Azonban, ha ugyanezen kizárás a támogatói okirat kibocsátása el tt történik meg, akkor e döntés közigazgatási jogvita tárgya lehet. Erre világított rá a Kkk.IV.39.249/2021. számú ügy is, ahol a 2016-os támogatói okirat után, 2019-ben egy módosított támogatói okirat a felperes támogatásból történ részleges kizárásáról rendelkezett. A Kúria jelen esetben is konzekvensen követte a fenti döntéseiben kifejtett álláspontját, s polgári jogviszonynak értékelte. Véleményem szerint a szabályozás annyiban problémás, hogy az irányító hatóság és a kifizet ügynökség gyorsaságán és figyelmességén múlik, hogy a szerz déses jogviszony létrejöttéig feltárásra kerülnek-e a kizárás alapjául szolgáló tények, vagy sem. Az ennek megfelel en indítható pertípusok pedig eltér sajátosságokkal bírnak, amelyek a jogérvényesítésben is megmutatkozhatnak.

Az Európai Unió 2021-2027-es többéves pénzügyi keretéhez kapcsolódóan a hazai eljárási rend megváltozott. Az új támogatásokra vonatkozóan nemrég megszületett a 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet a 2021-2027 programozási id szakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjér l. Az új rendelet fogalommeghatározása már nem tartalmazza a támogatói okiratot, ugyanakkor a 132. § (1) bekezdése deklarálja, hogy az irányító hatóság a kedvezményezett polgári jogi támogatási szerz dést köt. Továbbá a támogatási szerz dékre vonatkozó szabályokat kell megfelel en alkalmazni akkor, ha a támogatási jogviszony az irányító hatóság által kibocsátott támogatói okirattal jön létre. Látható, hogy az új kormányrendelet sem hozott lényeges változást e kérdésben, azonban érdemes figyelni a joggyakorlat további alakulását.

Felhasznált irodalom

[1] Balogh-Békési Nóra, A hatékony jogvédelem egyes garanciái a közigazgatási perjogban, Pázmány Law Working Papers, 2020/12, 1-11.

[2] Kovács András György - Barabás Gergely, Az állami támogatások joga, In: Közigazgatási jog, Általános rész II. (szerk.: Fazekas Marianna), ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2017, 201-217.

[3] Patyi András, A közigazgatási m ködés jogi alapjai, Dialóg Campus, Budapest, 2017.

[4] Varga Zs. András, A közigazgatás és a közigazgatási jog alkotmányos alapjai, Dialóg Campus, Budapest, 2018.

[5] 1952. évi III. törvény polgári perrendtartásról.

[6] 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról.

[7] 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról.

[8] 2017. évi I. törvény a közigazgatási perrendtartásról.

[9] 2018. évi CXXV. törvény a kormányzati igazgatásról.

[10] 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet a 2021-2027 programozási id szakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjér l.

[11] 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendeletet a 2014-2020 programozási id szakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjér l.

- 1446/1447 -

[12] Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mez gazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezésér l (OJ L 347, 20. 12. 2013, pp. 320-463.)

[13] Kfv.IV.35.695/2017/8.

[14] Kpkf.VI.39.655/2020/2.

[15] Kpkf.VI.39.649/2020/2.

[16] Kpk.IV.40.358/2020/3.

[17] Kpk.IV.39.341/2020/3.

[18] Kfv.IV.35.429/2020/6.

[19] Kkk.IV.39.249/2021/3.

[20] Kkk.IV.39.125/2021/6. •

JEGYZETEK

[1] Kp. 15. § (1)-(5) bekezdései.

[2] Balogh-Békési Nóra, A hatékony jogvédelem egyes garanciái a közigazgatási perjogban, Pázmány Law Working Papers, 2020/12, 5.

[3] Varga Zs. András, A közigazgatás és a közigazgatási jog alkotmányos alapjai, Dialóg Campus, Budapest, 2018, 120.

[4] Kpkf.VI.39.655/2020/2. számú határozat [40].

[5] Kfv.IV.35.695/2017/8. számú határozat.

[6] Patyi András, A közigazgatási m ködés jogi alapjai, Dialóg Campus, Budapest, 2017, 106.

[7] Kp. 4. § (3) bekezdés.

[8] Kpkf.VI.39.649/2020/2. számú határozat, Kkk.IV.39.125/2021/6. számú határozat.

[9] A Kúria Kkk.IV.39.125/2021/6., Kkk.IV.39.249/2021/3., Kpk.IV.40.358/2020/3. számú végzései.

[10] Kovács András György - Barabás Gergely, Az állami támogatások joga, In: Közigazgatási jog, Általános rész II. (szerk.: Fazekas Marianna), ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2017, 201-217.

[11] Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (OJ L 347, 20. 12. 2013, p. 320-469).

[12] 2018. évi CXXV. törvény a kormányzati igazgatásról 2. § (2) bekezdés c) pont, 19. § (1) bekezdés.

[13] Lásd például a Kúria Kpkf.VI.39.649/2020/2., Kpkf.VI.39.655/2020/2., Kfv.IV.35.429/2020/6. számú határozatait.

[14] Kkk.IV.39.125/2021/6. számú végzés [18], Kkk.IV.39.249/2021/3. számú végzés [19].

[15] Kpk.IV.39.341/2020/3. számú végzés.

[16] Így különösen a 3a) pont, 9) pont, 22) pontok esetében.

[17] Kúria Kkk.IV.39.125/2021/6. számú végzés [17].

[18] Kkk.IV.39.125/2021/6. számú végzés [19].

[19] Kpk.IV.40.358/2020/3. számú végzés [19].

[20] Kkk.IV.39.125/2021/6. számú végzés [22].

[21] A tanulmány alapjául szolgáló kutatás az "Államelvfordulat a piac gazdasági szabályozásában" című, 134499. számú projekt keretében a Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Alapból, a K_20 "OTKA" Kutatási témapályázat program által biztosított támogatással valósult meg.